

Glem ikke!

Borgmester Bech Petersen taler på Torvet d.2.3.1903.

Indhold:	Side		Side
Redaktion & forening . . .	2	Program for foråret	
Kommende arrange-		2002	8
menter	2	Om "En lystrejse til	
En by i fest	3	Møen"	9
Generalforsamling i lokal-		"En lystrejse til Møen" . .	10
historisk forening	6		

Præstø Lokalhistoriske Arkiv

Styrelsen:

Formand: Søren Kæregaard
Arkivleder: Elsie Björklund
Næstform.: Frits Fabricius
Kasserer: Ole Fog
Medl.: Bent U. Mortensen,
Gurli Z. Nielsen, Knud Skovbæk,
Ole E. Hansen
Kom.valgt: Niels True

Arkivets åbningstider:

Mandag kl. 17-19 &
1. lørdag i måneden
kl. 10.00 – 12.00
på Præstø bibliotek
Lindevej 45
tlf. 55 99 18 88

Lokalhistorisk Forening for Præstø Kommune

Bestyrelsen:

Formand: Bent U. Mortensen
Næstformand: Ole E. Hansen
Kasserer: Kim C. Pedersen
Sekretær: Steffen Lyng
Sørensen
Medl.: Allan Capion

Foreningens repræsentant i arkivets
styrelse:

Ole E. Hansen

Suppleanter:

Jens Bjerre Tybjerg
Dorthe Worsøe

Udgivere:

Præstø Lokalhistoriske Arkiv &
Lokalhistorisk Forening for Præstø
Kommune

Redaktion:

Ansvarshav.: Bent U. Mortensen
Øvrige: Elsie Björklund, Ole E.
Hansen & Jens Bjerre Tybjerg.

Har du stof til bladet eller kommentarer til artiklerne, hører vi gerne fra dig. Ring til Bent U. Mortensen
55 99 17 55

– eller kig ind på arkivet!

Kommende arrangementer:

Torsdag den 21.3.2002, kl. 19.30:

”Helligkilder i Sydsjælland og på øerne syd for Strommen”. Foredrag ved konsulent Heidi Pfeffer, Nykøbing.

Arrangement i samarbejde med Folkeuniversitetet. Entré 40 kr.

April 2002: ”Glimt af de sidste hundrede år af Præstø’s historie.”

Arrangement endnu ikke endelig udformet.

Torsdag den 6.6.2002: Forsommeraf-
tentur i Allerslev gamle by. Start fra
biblioteket kl. 19.

En by i fest.

Om et år på nær to dage – regnet fra udgivelsesdagen for dette blad - er der atter købstadsjubelæum i Præstø. 600 år er til den tid gået siden byen erhvervede sine købstadsprivilegier. I den anledning bringer vi i dette nummer to artikler fra Illustreret Tidende, som levende fortæller om, hvorledes man festede, da 500-års jubilæet blev fejret. Illustrationerne, som er hentet fra samme nummer af bladet understreger festens omfang og storhed. Journalisten, der skriver under navnet Rusticus, indleder artiklen med nedenstående poetiske hyldest til vores by.

- - Og dog en By,
hvor Tidens frie Trivsel
har tændt sit Ny;
som ej blev ældet af de mange
Aar,
men ung og stærk endnu ved
Fjorden staar og drømmer med et
Smil i Nætter klare om Havets
overvundne Venderfare.

(L. C. NIELSEN)

Der er ikke saa grumme meget
godt at sige om Erik af Pommern,

men i Mandags var han lige ved at blive populær i Præstø: da udrandt netop de første 5 Aarhundreder, efter at han havde meddelt Byen Købstadsbrev. Og er den ikke blandt Danmarks største byer, har den dog haft Fremgang som faa af dem: for ca. 100 Aar siden rummede den kun 40 Borgere, og nu kunde henved femten hundre Mennesker fejre dens Fest.

Aa - om den festede! Da Byen vaagnede tidlig Mandag Morgen, maatte den nok gnide sine Øjne. Foran den blaa og brede Fjord - hvor grønne, lave Holme gror - med herligt Bo og Rugero for Strandens vilde Ænder. . . Men derude, omkring Fjorden er Skoven knapt nok endnu begyndt at brunes til Foraar, og herinde i Garderne er Skoven trukken op frisk og grangrøn, pyntet med Skjolde og Guirlander til 500-Aars Parade for sin By. Og Vimpler og Flag smælder og vajer saa godt som Flag og Vimpler i noget Festeferrat. Et Férige - sagde Præstøboerne, og det var ikke mere end rimeligt.

Skade kun, at Vejret ikke syntes at have rigtig Sympati for Erik af Pommerns Værk. Der var Regn og Snesjap til at begynde med, hvad der altid er kedeligt, naar man gjerne vil tage sig ud og venter en Excellence og mange andre notable Gæster. Men Grandahls Orkester tog da frejdigt fat allerede ved 8-Tiden med Nationalhymnen, og de, der ikke allerede var paa Benene, vaagnede og gik ud

sten med Bøn og Tak for disse 500 Aar, hvor den rene Forkyndelse har fordrevet Munketro og latinske Messer. . . Nu er der en lille Tid inden Middagstoget kommer. Men saa er ogsaa det her og med det Indenrigsminister Enevold Sørensen, Amtmand, Kammerherre Tillsch og Folketingsmand Bønløkke, der modtages paa Stationen af Byrådet. Saa kan Festen gaa løs; alt er

Optog i Adelgade ved 500 års jubilæet 2.3.1903.

for at tage et Første-Indtryk af Stadsen, hvor monumentale Æreporte sikkerligen ikke savnes, og et Par vælige, forgyldte Løver foran Raadhuset danner Festens gyldne Midte. Et Ferige!

Saa er Klokken bleven ti, og Pastor Hansen indvier i Kirken Fe-

Glans og G]æde. Solen skinner, selv Mælkekuskene kører med festpyntede Vogne.

Endnu er der dog Deputationerne fra Vordingborg og Næstved, som lader vente paa sig. Toget er forsinket en halv Time. Naa, nu kom ogsaa det; saa hurtigt til Ra-

adhuset, hvor det Præstø Byraad venter med Borgmester Bech-Petersen i Spidsen. Borgmesteren træder frem foran de gyldne Løver og holder i velvalgte Ord en Tale for Kong Christian, og Pastor Hansen giver et kort og kyndigt Omrids af Præstø Bys Historie i disse femhundrede Aar, indtil den nu staar festsmykket med næsten femtenhundrede festglade Borgere. »Lad mig nu slutte med at udtale, at fordi Byen har vist, at den ejer Sejhed og Dygtighed i Kampen for Tilværelsen, vist sig i Besiddelse af baade Vilje og Handlekraft, derfor fortjener den et Leve« . . . Hurra!

Og nu sætter Borgerprocessionen sig i Bevægelse. Solen gnistrer ud over seksten Faner og Bannere. I Spidsen marscherer den Næstved Regimentsmusik, saa følger det Præstø Byraad efter den pyntelige gamle Borgerfane fra 1801. Og der kommer Borgerkorpset og Brandkorpset - og nej, se hvor nydeligt, en Flok Skolebørn, hver med sit lille Flag i Haanden: hvor de højtideligt bevægede sig grinebiderlystige; de skinner som en Buket Foraarsblomster i den grønne Festskov. Og atter er der Grandahls Musikkorps med de hjemlige Melodier. Byen glemmer ikke i de næste 500 Aar dette

Festtogets Æventyr Vandring med Faner og Trompeter.

Saa er der Festmiddagen, som Indenrigsministeren stadig bearer med sin Nærværelse og Illumination tilsidst. I mange smaa vinduer tindrer Lys ved Lys, og Grænerne dufter, og Børnene fra Processionen er lige ved at tage hverandre i Hænderne og syng: Glade Jul, dejlige Jul . . .

Ganske vist tog Illuminationen lidt af Løftelsen fra Festballet. Da man først skulde fra Middagen og hjem at tænde, kølnedes lidt af Bordets gode Humør. Og sidenhen var der jo alle Vinduerne at vurdere. Ungdommen knurrede. Men den vil nok en Gang forstaa, at vigtigere end Dansen er det at se, om vore egne Vinduer holder Maal med Urtekræmmer Petersen . . . De *var* næsten alle lige festlig fine, og der jubileredes med alle Blus tre Dage i Rad. Nu ligger de affaldne Grannaale gulligt-visne mellem Præstøs toppe Brosten. Æreportenes Glans er borte og de stejle Guldløver. Men Mindets tindrende Lys, det ligesom skinner endnu i mange smaa Ruder . . . Det var fint, det var nydeligt, og Ministeren - kan De huske? - Ak ja, saadan en Fest bliver det vel ikke igen i de

næste fem Hundrede Aar.

RUSTICUS

Optog gennem Jomfrustræde 2.3.1903.

Generalforsamling i lokalhistorisk forening.

Torsdag den 7.2. afholdt foreningen sin årlige generalforsamling på biblioteket. 24 medlemmer var mødt op og fulgte afviklingen, som forløb stort set efter samme mønster som tidligere år.

Formanden gennemgik i sin beretning årets begivenheder og fremhævede den usædvanlige gode tilslutning, der havde været til stort set samtlige arrangementer.

Ikke mindst den store tilslutning stiller store krav til organisationen. Til arrangementet om Fiskerbyen i Hestehaven toppede vi med et fremmøde på et godt stykke over de 100 deltagere, hvilket bestyrelsen slet ikke havde kunnet forudse.

Det var åbenlyst, at der manglede lydanlæg samt bedre muligheder for at vise billeder end de, man nu har, når arrangementet afvikles

i bibliotekets lavloftede lokaler.

Vi er glade for at være på biblioteket. Foreningen møder en fantastisk god service dér, og vi har da også tænkt os at fortsætte med at afholde mindre arrangementer på biblioteket.

Ved større arrangementer vil vi prøve at finde egnede lokaler og også være forberedt med lydnlæg og tilsvarende nødvendige faciliteter.

Såvel beretning som regnskab blev godkendt uden problemer. Kontingentet for det kommende år er uændret 85 kr.

Kontingentet blev fastholdt på trods af, at regnskabet viste et underskud på knap 2000 kr. Det øgede forbrug hang i det væsentlige sammen med to store poster: For det første er trykning af blad i år noget dyrere end tidligere, hvilket igen hænger sammen med den nye måde, bladet bliver trykt på. Foreningen har her måttet lægge ud med indkøb af sværtepatroner til printer. Det er nødvendigt, at der går en vis tid, inden der kan findes en ny afregningsmodel mellem arkiv og forening.

En model vil blive fundet, bekræftede formanden for arkivets styrelse, Søren Kæregaard, som var til stede ved generalforsamlingen.

Den anden dominerende post på regnskabet er porto. Foreningen har i år brugt 4520 kr. på porto. Det er en stor post, der nok kan nedbringes en del.

Et meget generøst tilbud fremkom fra Kai Christiansen, der foruden at være et menneske med mange gøremål bl.a. i det lokalhistoriske også er en ivrig motionist. Kai tilbød sin hjælp til udbringning af bladet på sine ture på cyklen, og i bestyrelsen vil vi nu overveje, hvorledes vi kan udnytte dette fine tilbud bedst muligt.

Også andre har ytret sig positivt om den idé at tage et distrikt for udbringning af post for foreningen.

To bestyrelsesmedlemmer, Lilli Henningsen og Bodil Møller, havde valgt at træde ud af bestyrelsen efter god og tro tjeneste gennem de sidste år. Ind i bestyrelsen træder som

menigt bestyrelsesmedlem Allan Capion og som suppleant Dorthe Worsøe. Velkommen til de to nye bestyrelsesmedlemmer.

Øvrige valg var genvalg. Efter et roligt og stille forløb kunne Knud Skovbæk, der var blevet valgt som dirigent, give ordet tilbage til formanden, der endelig videregav det til Ole Hansen, der igen havde forberedt en billedquiz ud fra af-fotograferede billeder i et ældre

album. Det, vi fik at vide ved en start var, at albummet var fra 1913 og sandsynligvis havde noget med Præstø at gøre.

Vellykket quiz og denne gang også med lettere opgaver og ikke mindst vigtigt med præsentation af et par små bider Præstø-historie. Gurli Zetner vandt med ni rigtige gæt rødvinen, der var udlovet som præmie i dette traditionsrige efterspil. bm

---

Program for foråret 2002.

Som det fremgår af side to er for-årets program stort set på plads.

Torsdag den 21. marts får vi besøg af Heidi Pfeffer, der til daglig er leder af Nakskov Lokalhistoriske Arkiv. Et job hun kører samtidig med, at hun i hele amtet er konsulent for de lokalhistoriske arkiver. En værdifuld person, der i sit arbejde er uundværlig for arkivernes drift, idet hun er med at højne arbejdets standard. Bl.a. arrangerer hun kurser for arkivernes medarbejdere, og i det hele taget er Heidi den person vi henvender os til, når akutte problemer opstår, som vi har behov for hjælp til.

Ét resultat af et projekt i amtet handler om helligkilder og livet omkring dem samt deres beliggenhed og endelige en beskrivelse af de motiver befolkningen i hine tider havde for at søge til helligkilderne.

Nær Præstø havde vi også en kilde, som givet var helligkilde. Ved vejen modsat Beldringe Kirke i en lille lund, der i dag kan synes noget uvedligholdt, er et kildevæld – i dag tøjret i cement og rør og grundlag for et lille vandværk. Desværre nåede den ikke med i projektet, som vi skal høre om.

Spændende - dog alligevel nok lidt upåagtede ligger kildevældene hen i vore dage. Mange af dem udtømt eller omdirigeret ved intensiv dræning. Stadig har vi trods alt aktive minder om enkelte af dem som f. eks. Kirsten Pils Kilde ved Dyrehaven i Klampenborg i hvis nærhed en folkepark med forlystelser opstod.

Til arrangementet skal der betales entré, da vi for at udbetale en rimelig løn arrangerer i samarbejde med Folkeuniversitet. Håber mange er villige til at lægge de 40 kr., det koster.

Sommeraftenturen har vi i år valgt at lade gå til Allerslev - den gamle by. Den sydligste del af byen nærmest i øst/vestlig retning på tværs af landevejen omkring kirken og om ad vejen til Rekkende er den gamle by.

Den nyere del langs landevejen kom jo til p.g.a. netop denne vej. Her blev bygget kro, skole og huse til beboelse og småhåndværk. Jernbanen fik sit forløb vest for byen i de lave engområder, hvor der måtte fyldes kraftigt op, for at underlaget kunne bære.

Mere herom på turen den 6. Juni. Steffen Lyng Sørensen, der har boet et langt liv i Allerslev, er vores ankermand på turen.

Det sidste arrangement, vi arbejder med at realisere her i foråret, er et arrangement i serien "Glimt af de sidste 100 år af Præstø's historie". Vi håber på, at det kan afvikles i april måned, og vi har i kalenderen afsat datoen torsdag den 18.4. Bliver vi klar med arrangementet, udsender vi, som vi plejer en skriftlig invitation til alle. bm

---

Om "En Lystrejse til Møen 1820".

Nedenstående beretning er, som den fremtræder ordret en gengivelse af en beretning hentet ud af Illustreret Tidende fra 1.2.1920. Illustreret Tidende har

taget den fra et endnu ældre tidsskrift "Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn" i en udgave fra 1820.

Billedet, der illustrerer artiklen er ligeledes taget fra Illustreret Tidende. Det er en litografi, som også vi i arkivet har et aftryk af.

Der forefindes ikke umiddelbart oplysninger om, hvem de to rejssende ungersvende er, idet artiklen ikke er signeret eller på anden måde giver oplysninger fra sig i denne sag.

Når vi optager den i "Glem ikke", er det p.g.a. den meget interessante beskrivelse af Præstø fra tidligt i 1800-tallet. Beskrivelsen uddybes i artiklens sidste del med en fyldig skildring af et besøg hos byens barber og skomager og nogle ordvekslinger med skomageren og hans kone i den anledning.

God fornøjelse.

bm

En Lystrejse til Møen 1820.

»Det var først vort forsæt at gaa med Dampbaaden lige til Møen, thi da alting i vore Dage drives og maa drives med Damp, saa mente Fætter Trim, at det i en saadan Damp-Old ogsaa maatte være meget behageligt, at drive langs med den blanke Vandflade, ustøvet, uoverkjørt, uoverreden, uskumplet paa Neptuns Trefork til Møen.«

Vi frydede os allerede forud i Tankerne. Men ak, Skjebnen er, især i den Tid, Digterne have begyndt at tumle saa meget med den i deres Sørgepil, bleven alt for haardnakket! Den havde besluttet, at vi ikke som Najader

skulde age paa Neptuns vaade og tangbekransede Karm.«

»Ingen af os havde hidtil gjort en længere Sørejse end fra Kjøbenhavns Toldbod til Bellevue og fra Frederikssund til Jægerspris. Hvor behageligt, at der altsaa her tilbød sig en Lejlighed til én Sørejse paa tolv Mile. Men Mennesket spaar og Gud raader!«

»Aldrig saasart var Fætter Trim kommet hen paa Contoiret for at hente sex Billetter til Dampbaaden, førend det Ord »elleve og en Fjerdedeel Specier« slog ham ligesom Synet af det brændende Sodoma og Gomorra Loths Hustru. Men det var endnu ikke nok.

Han blev aldeles til en Saltstøtte, da man betydede ham, at Dampbaaden ikke kunde modtage nogen til Møen, uden at han havde Pas.«

»— — Vi holdt nu et Slags Statsraad, og efter megen Veien, Prøven, Overlæg fandt vi, at Betalingen var for høj, Passets Løsning for vidtløftig og Sørejsens Besværligheder for mange.«

»— — — Efter faa Timers Forløb lød det saa glæderige og ahnelsesfulde Posthorn uden for min Dør. I fulde Fiirspring kjørte vi bort fra en Stad, der ikke mere er Absalons ærlige Axelstad, hvor fordem Redelighed, Tarvelighed og Næstekjerlighed boede, for af dens Dunstkreds snart at komme ud i en friere og renere Natur — — .«

»Paa Veien til Kjøge mødte os intet egentlig Mærkværdigt. Markerne stod i deres skønneste Frodighed og lovede Landmanden en rig Høst. Med et Slags vemodig Følelse seer man Forsynets Velgjerninger saa rundeligen udøste over et Land, hvor Klager, Misfornøjelse over Skjebnen og uophørlig Forbitrelse høre til Dagens Orden.«

»Fra Kjøge toge vi tidligen om Morgenen til Vindbyholt, et Skiftested, og derfra til Bregentved, det navnkundige Moltkeske Herresæde. Paa Veien bleve vi nødsagede til at tage ind i en Bondegaard af det simplere Slags. Konen var alene hjemme med to Børn, hvoraf det ene laae i Vuggen, og det andet løb omkring paa det brolagte Gulv.«

»Hendes Mand, fortalte hun, havde i Fjor faaet Gaarden i Fæste paa Livstid for tre Hundrede Rigsbankdaler. De kunde nok komme ud af det, meente hun, naar Skatterne ikke vare saa svære, Hoveriearbejdet, og Veiarbejdet saa meget.«

»Af Gaarden gik der i aarlige Skatter 100 Rbdl., og de var kun sjældent mere end nogle Dage fri for Hov- og Vejarbejde. En vigtig Indtægt havde, de af Fjærkræs Tillæg, og naar det lykkedes, kunde de sælge 40 Par Ænder og nogle og fyrretyve Giæs om Aaret.«

»Naar man seer en saadan almindelig sjællandsk Bondegaard, hvis Beboere ikke hører til de Velhavende, saa maa man sørge over den Ligegyldighed, Bonden viser for sin Sundhed og Beqvemmelighed. En Svalerede er næsten bygget med større Omhyggelighed og For-

sigtighed end en saadan Bondehytte.«

»Tørverøgen strømmer uophørlig ind fra Kjøkkenet ligesom fra en Dampmaskine. Det fugtige, med Sand opfyldte Gulv er værre brolagt end mangan Kiøbstædsgade, og det er næsten ubegribeligt, hvorledes Menneskeskabninger kunne beqvemme sig til at bo i en saadan Leerhytte.«

»En Lykke for Bonden og hans Familie er det, at de for det meste leve i den fri Luft – – ! Konen forsikrede os ogsaa, at der i Fjor herskede et Slags smitsom Syge i deres Egn, hvilket heller ikke er at undres over.«

»Man pønser paa at oprejse de store de pragtfulde Paladser, og Kunstneren anstrænger alt for at indrette dem saa beqvemme som muligt. Hvorfor er ingen af vore Godsejere, endnu ikke faldet paa at anvende nogle af de Summer, der ofte ødsles paa Hovedgaardens Prydelse til at forbedre Bondens usle Hytte?«

»Jo mere man nærmer sig Bregentved, des mere sporer man

tiltagende Velstand og en omhyggelig Røgters Haand. Vejen did gaar igjennem en Allee, hvor man seer Jorderne allevegne indhegnede med Steengærder. Dyrehaugen er en dejlig indhegnet Lund med ældgamle, tykstammede Træer.«

Den anonyme Forfatter af Rejsebeskrivelsen skildrer herefter i korte Træk Bregentveds Historie. Videre hedder det om Have og Hovedbygning: »Det gamle er for størstedeel ganske forsvundet, og Næsten alt, hvad man seer her, er i den franske for 60 til 70 Aar her meget almindelige Smag. Hovedbygningen, opført af A. G. Moltke, er godt vedligeholdt og tager sig ganske smukt ud især Facaden til Haugen.

Indvendig kunde vi ikke faa den at see, da man Just ventede Fremmede; skjøndt det mærkværdigste, som det indvendige indeholder, skal være nogle Værelser, som endnu ganske ere saaledes udmøblerede, som i Kong Frederik den Femtes Tid, da denne Monark plejede at opholde sig her paa visse Tider om Sommeren –.

– – Videre kørte Rejseselskabet til Gisselfeld, hvis Historie Forfatteren gør Rede for. »Denne Herregaard er, hvad det udvortes angaar, næsten den eneste i sit Slags i Sjæl-

land.«

»— — Murene ere paa de tykkeste Steder, saavidt jeg kunde skjønne, tre Alen tykke. Under Bygningen findes store, hvelvede Kjeldere, den ene med et Skud for, som sandsynligvis har været et Fængsel, da den ikke gaar langt ind under Porten.«

»Oppe ved Taget eller den saakaldte Vægtergang ere Huller i Muren til at fyre fra med smaa Canoner og under disse igjen firkantede Huller til at skyde ud af med Geværer. Alting røber, at man her er beredt paa at modtage Fjender.«

»— — P. Oxe havde ogsaa paa Gisselfeld et godt Rustkammer. Endnu i det attende Aarhundrede gjemtes her, efter Ryges Beretning, adskillige Canoner, Stykker, Falkonetter, Musquedonnere, svenske Geværer og andre i fordums Tider brugelige Krigsredskaber.«

Man har det Sagn, at der fra Gisselfeld gaar en underjordisk Gang til Walløe. Men Folk, der er nøje bekendte med Stedet, have forsikret mig, hvad enhver Forstandig vel indser af sig selv,

at dette er een af de Opdigtelser, som Mængden i mørke Tider var saa tilbøjelig til al troe og forplante.

Haugen ved Gisselfeld er ganske fortræffelig. Natur og Konst synes søsterligen forenede hér, og dens nuværende Eier sparer intet for at vedligeholde dens Yppighed.

»Vandet omkring Hovedbygningen udløber hvert tredie Aar, og her findes mange Fisk, især Karper, der som bekjendt bleve af P. Oxe bragte herind. Blandt Blomsterpartierne findes især en stor Rosenhække, mærkværdig ved de sjeldneste Roser fra de meest forskjellige Himmelstrøge, som her have fundet en venlig Samlingsplads.«

»I den Deel af Haugen, hvis Anlæg tildeels skulde være fra P. Oxes Tid, hvor man finder Fyrretræer, som han skal have plantet, har man i Fjor opgravet Ruinerne af en Bygning, hvori man tydeligen seer Levningerne af en Ovn. Sandsynligvis er dette Ruinerne af det Teglbrænderie, som fandtes her i P. Oxes Tid, og som omtales i hans Levnedbeskrivelse.«

Udsigt mod Præstø fra den gamle vej til Faksinge Skov nær Lundemosegård 1806

»Fra Gisselfeld kjørte vi endnu samme Eftermiddag til Præstø, uden Tvivl den mindste blandt Sjællands Kjøbstæder. Den bestaar næsten af en eneste Gade, omtrent saa lang som Østergaden i Kjøbenhavn, men Bygningerne ere ret vakre og Byen et sandt Dukkeskab af en Kjøbstad. Imidlertid har Byen dog sin Havn, som kunde blive meget god, sin Klub, sit fortræffelige Gjæstgiversted og hvad man forgieves eller i det mindste med stor Møje søger i større Kjøbstæder en Barbeer, og det ovenikøbet en god Barbeer, hvilket i Kjøbstæderne i Almindelighed hører til Phønixsleg-

ten, thi jeg har eengang udholdt en Kjøbstæds-Ragetortur og taler af Erfaring.«

Ved vor Ankomst til Kjøge var Klokken 11 1/2 om Natten, og her var altsaa ikke at tænke paa at faa Audience hos nogen Barbeer mere. Imidlertid forsikrede man og Fætter Trim, at Kjøge havde to Barberere, hvoraf den ene boede i Raadstuekjælderens. Men da Byen tæller henved 1400 Indbyggere, hvoraf idet mindste en Sjettedeel lader sig rage, saa er det let at begribe, at to Knive maatte være som et Perpetuum mobile i uophørlig Bevægelse, naar alle tilbørligen og betimeligen skulle tilfredsstilles. Man raadede derfor

vor Fætter saa tidligen som muligt at indfinde sig hos een af de nævnte Barberer. Aurora havde derfor neppe aabnet sine purpurfarvede Døre, og Titans hede Vogn var neppe forspændt, før end Fætter Trim i fuld Paaklædning begav sig hen til Barberen.

Men ak, den ene var ude, den anden ligesaa. Man bad ham komme igjen — —; han kom een Gang, han kom to Gange, han kom tre Gange. Men han kom som han gik og gik, som han kom, med et bestandig voxende Skjæg, uden mindste Udsigt til at blive raget.

Vognen kom, og han maatte forlade Kjøge ubarberet. Nu var Udsigten til at opnaa en saadan Lykke endnu mørkere. Fra Kjøge til Præstøe, sex stive Miil, forsikrede man os, var det umuligt at blive raget, om man end vilde betale en Ducat. Vi kjørte nu over Bregentved, Gisselfeld, Vindbyholt og naaede Præstø.

Fætter Trims første Spørgsmaal var: »Hvor boer Barberen?«

»Barberen,« svarede Gaardskarlen halvsmilende, »vi har her ingen egentlig Barbeer, men henne i Gaden hos Skomagerens kan De blive barberet.«

»Hjertet hoppede i Livet paa vor Fætter af Glæde over de Ord. Da han traadte med frygtsomme Ahnelser ind i Verkstedet, kom en Kone ham høflig i Møde, og paa Spørgsmaalet: »Boer ikke Barberen her, thi i stedet for et Bækken var Skildtet en Støvle?« syntes Konen lidt forlegen. Men da han forandrede det til: »Kan jeg ikke blive barberet?« var Svaret: »Jo, saammænd kan De saa.«

»Ude af sig selv af Glæde vilde han nu sætte sig ned og troede sig allerede befriet for en besværlig Byrde, men atter var han lige nær. Den godmodige Kone forsikrede, at hendes Mand ikke var hjemme, men om Fætter vilde komme igjen om en halv Time, saa kunde han sikkert træffe ham. Efter en Halv Times Forløb indfandt han sig igjen hos Barberen.«

Manden var nu virkelig kommet hjem. »Kan jeg ikke blive barberet?« »Jo, De kan, min Herre,« svarede han, satte Brillerne paa og saa paa Skjægget, »men i Aften ikke; nu er det for mørkt.«

»Under Frygt og Længsel bortgik Natten, og Solen havde neppe bestraalet Præstøes Gader, før end

Fætter Trim stod i Skomagerværkstedet og nød nu, midt imellem forsaalede og halvfor-
saalede, bagflækkede og ubag-
flækkede Støvler, Sko og Tøf-
ler, den Lykke, han i to Dage
forgjeves havde attraaet.«

Hvad er nu Moralen, vil De
maaske spørge, min Ven, af
denne lange Tale om Barberere
og Barberen?

Den er meget vigtig; For det
første læres deraf, at det man vil
gjøre i Morgen, bør man om
muligt gjøre i Dag; og for det
andet, at det man selv kan gjøre,
skal man stræbe at lære, for ei at
blive nødsaget til at trænge til
andre.

»Præstøe skal have lidt meget
ved Ildebrand, især 1755, da
Luerne fortærede Byens fleste
og smukkeste Huse. Skjøndt en
ringe Kiøbstæd er den dog et
Beviis paa, hvor mange Aar der
udkræves til igjen at rejse smaa
Stæder, naar de eengang ere
sjunkne. Man er i denne Tid i
Begreb med at udvide Byen no-
get og opføre adskillige nye
Bygninger.«

Det mærkværdigste her er Kir-

ken, som ligger i Enden af Byen
og i sin Tid har været en Kloster-
kirke, som hørte til det fordum
ved Præstøe liggende St. Antonii
Kloster.«

»Fra Præstøe toge vi lige til Ko-
ster Færgestedet. Her er et Gjæst-
giversted, hvor Vogne og Heste
kunne bestilles til de nærmeste
Stationer. Udsigten er her ypper-
lig. Paa højre Side Vordingborg,
indhyllt i Skov. Ligefor Møens
Land. Uagtet hele Overfarten der-
til neppe varer fem Minutter, saa
maatte vi dog bie en god Tid, ind-
til en Transport, der skulde sættes
over, var ankommen.

Ved dette Færgested (Kallehave)
indskibes i denne Tid meget
Brændeved, som kjøres hertil fra
Vordingborgkanten, og man troer
sig her ordentlig henflyttet til Ho-
vedstadens Nyhavn. Men denne
stærke Indskibning af Brænde er,
som man forsikrede mig, ikke det
bedste Tidens Tegn. Det vidner
om, at mange Godsejere trænge
til Penge og maa gribe til Skove-
ne, fordi det, deres Jorder ind-
bringe, ikke strækker til deres lø-
bende Udgivter.«

Skannet og renskrevet af bm.